

Tremtinys

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRASTIS

2008 m. spalio 3 d.

Eina nuo 1988 m.

spalio 28 d.

Nr. 37 (819)

Rugsėjo 14 dieną po Gelgaudiškio bažnyčioje vykusiu atlaidu gausus svečių būrys nuvyko į Elizavos kaimą, kur paskutinio Tauro apygardos partizano Justino Balčiaus-Plutono žūties vietoje pastatytas atminimo ženklas.

Justinas Balčius-Plutonas gimė 1931 metais Mozūriškių k., Gelgaudiškio valsč., Šakių aps., ūkininkų šeimoje. Dar vaikystėje pramoko groti armonika, mėgo dainuoti. Pradinę mokyklą lankė Valenčiūnuose, vėliau išstojo į gimnaziją, baigė keturias klases. Tęsti mokslus sutrukėdė pokario įvykiai.

Didelę įtaką Justino pašaulžiūrai turėjo dėdė, motinos brolis, Lietuvos kariuomenės kapitonas Jonas Balčius. Rezistencijos metais Justinas ištraukė į partizanų judėjimą. Sustiprėjus įtarimams, kad jis turi ryšį su partizanais, 1947 metais Justinas persikelė į Plokščius ir įsirdabino malūne malūnininko padėjėju. 1948 metais Justinas su draugu iš Valenčiūnų rinkinės apylinkės budėtojo atėmė šautuvą ir išnešė baladėzę. Suimtas draugas, nepakėlės kankinimų, pasakė, kad tai padarė kartu su J. Balčiumi. Justinas suimtas

Atidengtas atminimo ženklas Tauro apygardos partizano Justino Balčiaus-Plutono žūties vietoje

Plokščiuose, kurį laiką ten tardytas, vėliau pervežtas į Gelgaudiškį. Gelgaudiškyje „auklėjamajai“ darbą atliko tardytojai Tobokajevas ir Dambrovskis. Žiauriai iškanstantas Justinas išvežtas gydyti į Zypilių ligoninę. Tik rūpestingos motinos ir artimųjų

globa pastatė ji ant kojų. Grįžti į darbą Plokščiuose tuometinė valdžia jam neleido, todėl gyveno téviškėje, padėdamas mamai atlikti ūkio darbus.

1949 metais „Bangų mūša“ – tokiu pavadinimu užšifruotas tų metų trėmimas – paliebtė ir Balčių giminę. Iš Alars-

ko rajoną, esantį Irkutsko srityje, ištremta Juozo Balčiaus šeima, taip pat ir Justino motina Natalija. Tą lemtingą naktį Justinas namie nenakvojo. Palikęs gimtuosius namus Justinas tapo Tauro apygardos Žalgirio rinktinės Vasario 16-osios té-

vūnijos kovotoju. Jam suteiktas Mindaugo, vėliau Plutono slapyvardis. 1957 metų liepos 24-osios rytą buvo Račiūnų sodyboje Elizavos kaimė apsuptas. Paskutinis Tauro apygardos partizanas Plutonas išsesėjo vadui duotą priesaiką, paskutinį šovinį skirdamas sau.

Atminimo ženkla pašventino parapijos klebonas kungas Alfredas Nénėnas, giedojo bažnytinis choras. Atsiminiamais dalijosi ir vilties žodžius išsakė memorialo iniciatorius gelgaudiškietis Antanas Bajerčius. Kalbėjo Šakių rajono savivaldybės vicemeras Algimantas Damijonaitis, Kovo 11-osios Akto signatarai: Jonas Simėnas ir Algirdas Endriukaitis, kraštiečis Arvydas Vidžiūnas, partizanas Pranciškus Jurgilas, partizanų duktė Martina Bikuličienė, Marijampolės Tauro apygardos muziejaus įkūrėja Aldona Vilutienė. Dalyvavo svečių iš Vilniaus, Marijampolės, Kauно, Šakių, partizanai Juozas Armonaitis, Eduardas Guoga, Šaulių sąjungos nariai, savanoriai.

Antanas BAJERČIUS

Dr. Povilas JAKUCIONIS

Artėja rinkimai. Ka pasirinksime?

Artėja rinkimai – kampanijos metu žmonės turi daugiau progų susitikti ne tik su kandidatais, bet ir pasimatyti su draugais, kaimynais, giminėmis. Pirmasis klausimas – kaip gyvename? Ogi taip – gyvename kovodami, nes pats gyvenimas yra kova. Ne tik už savo egzistenciją, bet ir amžinoji kova tarp Gério ir Blogio. Ji ypač paastrėja prieš rinkimus, nes tai kova dėl būsimųjų pozicijų. Kokiai veiklai pozicijos bus patogesnės: siekiantiems gerovės visiems ar tik sau?

Kovojame prieš korupciją, infliaciją, kontrabandą, Rusijos įtaką, net prieš karę keiliucose. Kovojame prieš alkoholizmą, narkomaniją, rūkymą, ligas ir skurdą, nusikaltumą ir smurtą. Kovojame už teisybę, dorą ir aukštą moralę, už lietuviybę, gimtąją kalbą ir tautos savitos kultūros išsaugojimą. Kova nesiliaujanti, permanentinė ir sena, kaip pati žmonija.

Paradoksalu, kad kuo daugiau ir karščiau (tiesa, tik žodžiais) kovojame prieš blogebes, tuo giliau grimztame į nusikaltimų prieš žmogiškumą ir visuomenę liūnų. Tuo daugiau atsiranda žmonių, prarandančių paskutinę viltį surasti teisybę ir bandančių griebtis neadekvacių priemonių.

(keliamas į 2 psl.)

„Prisiminki, jog mes čia žuvome“

Rugsėjo 16 dieną greitkeilio Vilnius-Kaunas ir Ateities plento sandūroje, prie šalia „Lytagros“ pastatytu metalinio kryžiaus, įvyko Palemono partizanų žūties minėjimas. Naujasodžio kaimė, Pažaislio valsčiuje, prieš 60 metų lietuviškomis uniformomis persirengę MGB smogikai sušaudė 9 žmones, vakarojusius Grikšelių vienkiemijoje: Didžiosios Kovos apygardos A rinktinės 6 bataliono vadą 28 metų Joną Černiauską-Vaidotą, 21 metų Palemono būrio vadą Vyta Janavičių-Varpą, 22 metų DKA štabo ryšininkę Anastaziją Rumševičiūtę-Narsutę, partizanus: 22 metų Petrą Vainių-Sakalą, 24 metų Praną Ulozą-Bevardį, ryšininkus-rémėjus: 55 metų Juozą, 47 metų Agotą, 17 metų Skirmantę Grikšelius ir 75 metų močiutę Rožę Kuprėnienę.

Metalinis kryžius buvo pastatytas 1991 metų pavasarį prieš pučą 1941 m. sukilėlio, Kario savanorio politinio kalnio, gydytojo Jono

Minėjimo organizatoriai ir Panemunės senelių namų gyventojai Palemonė prie kryžiaus žuvusiems partizanams

Venckevičiaus iniciatyva. Ant kryžiaus pritvirtintoje lentelėje įrašyti visų žuvusių aukų vardai ir žodžiai: „Sustok, keleivi, ir maldoje prisiminki, jog mes čia žuvome, kad tu gimta kalba šnekėtum ir laisvės aušrą regėtum. 1991–2003“.

Minėjimą organizavo Jonas Venckevičius ir Didžiosios Kovos Apygardos partizanė Salomėja Užupienė.

Renginį vedė Didžiosios Kovos apygardos vadas Augustinas Švenčionis. Renginyje taip pat dalyvavo Panemunės senelių namų gyventojai, direktorė – Igarkos tremtinė Aldona Krinickienė, tarpininkavusi kryžiaus pastatymui, Kauno „Saulės“ gimnazijos moksleiviai su istorijos mokytoju V. Jaruševičiumi bei kiti asmenys.

(keliamas į 4 psl.)

Arteja rinkimai. Ką pasirinksime?

(atkelta iš 1 psl.)

Jie pasirengę skelbtį streikus, nepaklusnumo akcijas, net žaloti savo sveikatą bado streikais. Jie pasiruošę busuoti už bet ką: už melagius, apgavikus, sukčius, nusikaltėlius, nesų kalbos saldžios, žadančios permainas.

Iš dalies žmonės teisūs. Juk žodinė kova su negerovėmis smukdo šalį į vis blogesnę padėti. Lietuva pagal korupcijos lygi ir infliaciją atsidūrė Europos Sajungos valstybių gale. Cigarečių kontrabanda vežama pilnomis "fūromis", o alkoholis – cisternomis.

Kas gali patikėti, kad tarp nusikaltelių ir policijos bei muitinės pareigūnų nėra susitarimų? Kova prieš Rusijos įsigalėjimą baigėsi Lietuvos gynybos sistemos ir kariuomenės sunaikinimu. Karas keliuose su gausiomis jaunu žmonių ir vaikų mirtimis, deja, tebevyksta, nors nuostolių ir sumažėjo. Netikra kova prieš alkoholizmą privė prie to, kad Lietuvoje alkoholio išgerima daugiausia iš ES šalių, o mirtingumo nuo alkoholio ir jo sukeltų psichozių skaičius nuo sovietmečio išaugo dešimtikartų. Sveikatos apsauga Lietuvoje prasčiausia iš visų ES šalių.

Žmonės įsitikinė, kad dėl visų blogybų kalta tik valdžia: Seimas, Vyriausybė, valdininkai, pareigūnai. Kažin, ar dėl visų blogybų kalta tik valdžia? Gal iš dalies kalta ir visuomenė, kuri jau aštuonečius metus leidžiasi mulkinama ir į valdžią renka (nors įvairiai variantais) vis tuos pačius skaičius su pataikūniškomis kaukėmis. Valstybės pareigūnai sekā valdančių politikų pavyzdžiu ir teisina prasikaltusius savo kolegas. Neva visi taip daro: tokia visuomenė tokią ir valdžią išsirenka, o ši skiria "savus" pareigūnus – policijos, muitinės, krašto apsaugos, teisėsaugos. Lyg ir nebūtų dėl ko skubstis...

Bet valdžią tikrai reikia keisti, nes ši yra savanaudžių valdžia, nesirūpinanti tautos ir valstybės ateitimi. O keisti galima tik rinkimų būdu. Todėl ir dažnas klausimas: "Ką išsirinksime?" – nerimastinges, su bloga nuojauta ir nėra nepagrūstas. Lengviausias atsakymas būtų – ką rinksime, tą išsirinksime. Ar balsuoseme už idėjas, ar už alaus butelių? Ar už tuos, kurių nori Kremliaus, jam palankius pragmatikus? Ar už idealistus, kurie ištikimai tarnaus visuomenei ir tautai?

Sakoma, kad kiekvienoje tautoje ar visuomenėje idealistų būna ne daugiau nei 10 procentų. Išeitų, kad atsakymas į klausimą, kas laimės, yra aiškus. Norint sulaukti stebuklo, reikia siekti ne tik Seimo ir vykdomosios valdžios pakeitimo, bet ir pačiems keistis. Reikia, kad idealistų, suprantančių, jog negali būti ilgalaičių ir pilnos asmeninės naudos ir laimės, jei aplink daug skurstančių ir ieškančių, bet nerandančių teisybės ir teisingumo, patrigubėtų – būtų ne 10, bet 30 procentų. Tą titanišką darbą galėtų padaryti Bažnyčios ir kitų dvasios inteligentų remiama bei skatinama visuomenė ir bendruomenės. Deja, šiemas rinkimams tokios pastangos gali būti jau pavėluotos.

Iki šiolej niekas neišrado patikimesnio būdo už rinkėjų apklausas, kaip nuspėti rinkimų rezultatus. Žinoma, jei apklausų organizatoriai ne papirkti ir duomenys objektivūs. Dabar, pagal "Vilmorus" atliktas apklausas, pirmauja TS-LKD partija su 12 procenčinių punktų. Tai maždaug atitinka minėtą 10 procentų idealistų teoriją. Bet jai ant kulnų lipa teisingumo parodiija – „Tvarkos ir teisingumo“ partija.

Prieš porą mėnesių, tik ką po TS ir LKD jungtuvių, jungtinės partijos reitingai siekė 20 proc. Tai nenuostabu, nes ir 2004 m., tuoju po TS ir LPKTS susijungimo, reitingai buvo panašūs. Tada už jungtinę TS balsavo 15 proc. rinkėjų ir išsirinko 25 Seimo narius arba tris kartus daugiau nei per 2000 metų rinkimus. Jeigu panaši sekme lydėtų ir per šiuos rinkimus, tai TS-LKD turėtų Seimo daugumą ir pati viena galėtų suformuoti Vyriausybę, kaip buvo 1996 metais. Bet tokia svajonė tikriausiai nėra reali. Kur kas realesnė yra dviguba sekme. Žinoma, su 50 Seimo narių parama Vyriausybės nesuforuosis. Ką tada kviečti į koaliciją? Liberalus, Valinskai ar tuos pačius socdemus? R.Paksas ir V.Uspaskichas bendradarbiauti jau susitarę, o G.Kirkilui valdžia tokia saldi, kas jis pasirengęs jungtis su bet kuo...

Jau po mėnesio galvosūkis bus ne iš lengvųjų.

Nors TS-LKD reitingai jau keli mėnesiai yra aukščiausi, bet dauguma rinkėjų preferencijas link atiduoti naujiems arba kitokiems politikams. Tik tie "naujieji" ir "ki-

tokie" iš tikroyrasenii irtie patys. Tai:

- priesaikos laužytojas, J.Borisovo statytinis, buvęs Vilniaus meras, du kartus pabégęs iš premjero pareigų, pusantrų metų buvęs Respublikos prezidentu ir pašalinktas už Konstitucijos laužamą, pasižymėjęs tik tuo, kad Vilniaus miestui pridarė daug skolų, sugadino sutartį su "Williams" kompanija, neleistinai protegavo nuosavas ir draugų įmones. Dabar jo partijos nariai visoje eilėje savivaldybių garsėja korupcijos skandalais. Kandidatų sąraše turi penkis teistus asmenis. VRK domisi, kokiomis lėšomis sukurtas propagandinis rinkiminis filmas "Pilotas";

- milijonierius, sukčius, piktybiškas mokesčių vengėjas, valstybės iždui padarės šimtamilijoninių nuostolių, kaičių išvengęs tik dėl se naties. Buvo Seimo Ekonomikos komiteto pirmininku ir ūkio ministru, bet nieko gero nenuveikęs ir iš visų pareigų pasitraukęs, nuo teisėsaugos pabégęs į Rusiją ir ten pasiprašęs politinio prieglobščio. Dabar yra prokurorų prižiūrimas ir vėl laukia teismo. Bet sakosi ginsiąs Lietuvą nuo priešų (ar nuo Rusijos?). Sukčiai tarpsta todėl, kad žmonės jais tiki. Ir šis, deja, nėra išimtis...;

- dar yra melagis premjeras, kovotojas už „Gazprom“ interesus, prieš korupciją ir tam net sukūrės „Leo LT“; kovojanti su KGB agentės etikei Rusijos kunigaikštienė ir prokuroras, verčiantis pats save dirbtį ir globojantį KGB agentus bei rezervininkus.

Gal tik šoumenas – chuliganas yra tikrai naujas, bet kažin ar kitoks. Rinkėjai ji vertina bene geriau už melagių premjerą, tik ar nuoširdžiai? Juk Prezidento rinkimuose kandidatai iš "bandelių valgytojų" partijos ir šoumenas „bratka“ turėjo aukštus reitingus. Bet paaiškėjo, kad rinkėjai apklausose tik juokavo, nes per rinkimus už juos savo balsus atidavė tik vienas kitas procentas rinkėjų.

Mums – visiems TS-LKD partijos simpatikams ir rėmėjams – lieka pareiga iki pat rinkimų pabaigos būti aktyviai rinkimų kampanijos dalyviai ir dirbtis, kad kuo daugiau žmonių dalyvautų rinkimuose ir savo balsus atiduotų už vienintelės pasitikėjimo vertos partijos – TS-LKD kandidatų sąrašą ir jos kandidatus vienmandatinėse apygardose.

Ką mums siūlo TS-LKD programa

Socialinė parama

Valstybinės nukentėjusių asmenų pensijos bus padidintos iki Sodros bazinės pensijos lygio, keičiant nukentėjusių asmenų valstybinės pensijos skaiciavimo formulę. Sukursime socialinės paramos programą Lietuvos partizanams, Laisvės kovų dalyviams ir politiniams kaliniams bei tremtiniam. Ypatingą dėmesį joje skirsiame Lietuvos partizanams ir buvusiems politiniams kaliniams. Tarp paramos būdų numatome užtikrinti galimybę jiems vieną kartą permetus dvisavaites valstybės saskaita gydyti ir pailsėti sanatorijoje. Pagal valstybės išgales numatysime kitus paramos būdus (189 psl.).

Užsienio politika. Santykiai su Rusija

Savo politikoje Rusijos atžvilgiu mes skiriame Rusijos žmones ir Kremliaus valdžią. TS-LKD politikoje nėra priešiškumo Rusijai. Mes gerbiame Rusijos žmonių patirtas kančias, dėl savo totalitarių režimų. Tačiau mes skiriame totalitarinio komunistų režimo nusikaltimus prieš savo tautą, nuo tarptautinių nusikaltimų prieš užsienio tautas ir valstybes, už kurias turi atsilyginti Rusijos valstybė. Mes labai vertiname garbingą B. Jelcino vadovaujančios Rusijos 1990–1993 m. poziciją ir sąžiningą požiūrių į SSRS įvykdytą Lietuvos okupaciją ir aneksiją, padėjusią teisingus Rusijos ir Lietuvos santykijų pagrindus.... Lietuvos Respublikos dvišliai santykiai su Rusijos Federacija ir toliau bus grindžiami 1991 m. liepos 29 sutartimi, ypač jos preambulės ir 1-ojo straipsnio nuostatomis, išskaitant šalių sutartą nuostatą dėl SSRS įvykdytos okupacijos ir aneksijos pasekmų likvidavimo.

Remdamiesi Sutartimi ir 1997 m. ESBO Helsinkio Viršunių konferencijos dokumentu oficialiai akceptuotu Lietuvos pareiškimu, taip pat Rusijos prisiimtais įsipareigojimais stojant į Europos Tarybos parlamentinės asamblejos nares, nuosekliai siūlysiame dvišalių santykijų darbavarkėje numatyti derybas dėl Lietuvos piliečių 1992 m.

birželio 14 d. referendumu pareikšto reikalavimo atlyginti SSRS įvykdytos okupacijos ir aneksijos padarytą žalą geranoriško įgyvendinimo būdų (70–71 psl.).

(keliamo į 3 psl.)

Ką mums siūlo TS-LKD programa

(atkelta iš 2 psl.)

Teisingumas: problemos ir sprendimai. Liustracija

Tėvynės sajunga-Lietuvos krikščionys demokratai sieks, kad būtų kuo greičiau priimti dar šios kadencijos LR Seimo parengti abu liustracijos procesą reglamentuojantys įstatymai. Pagal juos Liustracijos komisija bus formuojama kitais pagrindais, jos darbas bus nebe visuomeninis, o nuolatinis ir apmokamas iš valstybės biudžeto. Priėmus šiuos įstatymus būtų galima efektyviai testi ir pagaliau baigtis liustracijos procesą (43 psl.).

Valstybės rekonstrukcija.

Valstybės tarnyba

Valstybės tarnyboje, išskaitant teismus, prokuratūrą ir diplomatinių tarnybų, neturi tarnauti asmenys, kurių lojalumas Lietuvai dėl jų bendradarbiavimo su okupaciniemis struktūromis praeityje yra abejotinas arba kurie yra susitepę nesązininga veikla (27 psl.).

Visą TS-LKD programą ir ekspertų nuomonę apie ją skaitykite interneto svetainėje www.tsajunga.lt arba ieškokite šios programos atskiru leidiniu, pavadintu „Pra-dékime kartu kurti geresnę Lietuvą. Veiklos programa 2009–2012 metams“.

Parengė
Ingrida VĖGELYTĖ

Energetikos forumą-konferenciją surengė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajunga (LPKTS), talkinama Lietuvos energetikos instituto ir Kauno technologijos universiteto mokslineinkų, energetikos srities specialistų, Kauno mst. savivaldybės atstovų, Kauno energetikos įmonių vadovų ir darbuotojų. Dalyvavo LPKTS vadovai ir nariai, miesto visuomenė. Konferencijoje aptartos aktualiausios Lietuvos energetikos plėtros ir augančių elektros energijos ir šilumos tarifų problemos, galimybės taupyti įvežtinio kuro (ir duju) išteklius, alternatyvų jiems pakieisti perspektyvos.

Forume-konferencijoje

Paskutinį rugsėjo mėnesio sekmadienį prezidento Aleksandro Lukašenkos tévoniaja tapusioje Baltarusijoje įvyko parlamento rinkimai, kuriuos pats A. Lukašenka pavadino „demokratiskiausiais“. Nesvarbu, kad užgniaužta opozicija juos iš anksto pavadino butaforine tragikomedija. Tam „batka“ A. Lukašenka pasirodė iš anksto, paleisdamas iš kalėjimo kai kuriuos opozicijos lyderius ir net maloningu sutikdamas, jog rinkimų eigą galėjo stebeti tūkstantis stebėtojų iš Vakarų. Tai, anot A. Lukašenkos, parodys pasaulyui, kad rinkimai buvo demokratiski ir atitinkantys tarptautinius standartus. Beje, pats netiesiogiai pripažino, jog nei vieni buvę rinkimai Baltarusijoje nuo 1994 metų jo išrinkimo preidentu net nekvėpėjo demokratija. Jauvien tai, kad dabartiniame Baltarusijos parlamante nėra nė vieno opozicijos atstovo (nors dėl akių), rodo, jog visi rinkimai buvo tiktais farsas. Analogiška sovietų laikų „rinkimams“, kai už „komunistų ir nepartinių bloko“ kandidatus vieningai balsuodavo 99 proc. rinkėjų. Ši kartą i 110 vietų marionetinį parlamentą buvo leista kandidatuoti 266 vadinamiesiems politikams, tarp jų net 60 opozicijos atstovų, tačiau nė vienam iš opozicijos kandidatų nebuvo leista visuomenei pristatyti savo rinkimų programas. Vadinamosios rinkimų kampanijos metu jokie kandidatų debatai nevyko. Visos televizijos laidos, pagrindinių laikraščių puslapiai, kaip visada, buvo skirti tik A. Lukašenkos liaupsinimui ir jo nurodymams, kaip kelti žemės ūki ir sudoroti bei išsaugoti derlių.

Daugiau nei savaitę prieš rinkimus i

anksto i rinkimų apylinkes iš anksto balsuoti buvo vežami kareiviai, studentai, daugelio įmonių darbininkai. Visiems jiem viršininkai, įmonių direktoriai ar aukštųjų mokyklų politrukai nurodė, už kurį kandidatą reikia atiduoti savo balsą, nedviprasmiškai primindami, jog neįvykdė nurodymo, susilaunks didelių nemalonumų.

Tiesa, kol kas dar išeina keli opozicijos laikraščiai, bet jų nė su žiburiu nerasi jokiame spaudos kioske. Tuo labiau kad baltarusių kalba jau beveik visiškai išstumta. Kai kuriuose miestuose jau nebeliko nė vienos mokyklos baltarusių kalba, jau nekalbant apie aukštąsias. Padėtis dar blogesnė nei sovietų laikais. Bet kitaip ir būti negali, nes pats preidentas A. Lukašenka nekalba baltarusiškai, baltarusių kalbą laiko neprastaburnių atsilikelių dar vartojo didžiosios rusų kalbos provincijos dialektu. Pačiame kišeniniame Baltarusijos parlamente nė vienas deputatas nekalba baltarusiškai – nenori pasirodyti provincialiu ir būti apšauktas atsilikeliu.

Įdomu, kad kai kurie žinomi Vakarų politologai A. Lukašenkos priešrinkiminius veiksmus, iš kalėjimų paleidus opozicininkus, ir jų sutikimą dėl stebėtojų dalyvavimo rinkimuose, vertina kaip Minsko diktatoriaus sieki suartėti su demokratinius pasauliui! Nauvuolių Europoje netrūksta. Akivaizdu, jog A. Lukašenka, taip koketuodamas, siekia netik pagasdinti Rusiją suartėjimu su Vakarais dėl didinamų naftos ir duju kainos, bet ir sulaukti demokratinio pa-

saulio finansinių injekcijų bei dabar taikomų sankcijų panaikinimo. Naivuoliams Vakarų politikams buvo skirtas ir demonstratyvus A. Lukašenkos „susilaikymas“ nuo Rusijos atplėštų nuo Gruzijos Pietų Osetijos ir Abchazijos „nepriklausomybės“ pripažinimo. Pasak A. Lukašenkos, tą klausimą spręs naujai išrinktas Baltarusijos parlamentas. Minsko „tėtušis“ leido aiškiai suprasti, jog Vakarai įvykusius rinkimus turi pripažinti demokratikais, vos ne demokratiskiausiais, tačiau jei to nepadarys, išsiėdės parlamentas pripažins Pietų Osetijos ir Abchazijos „nepriklausomybę“. Visa tai tik baltais siūlais siūla eilinė propagandinė akcija, tikintis, jog Berlyne, Paryžiuje ar Briuselyje atsiras tokiai, kurie ims ir patikės staigiu Lukašenkos atsivertimui į demokratiją.

Kad pademonstruotų Baltarusijos demokratiją, jos ekonominį klestėjimą bei susilauktų palankaus įvertinimo, rugsėjo pradžioje Baltarusijos ambasada Vilniuje organizavo Lietuvoje akredituotų diplomatinų misijų ambasadorių kelionę į Baltarusiją maršrutu – Lyda-Berezovka-Naugardukas-Nesvyžius. Kelionė buvo pavadinta gana įdomiai: „Bendras Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės palikimas ir bendra istorija“. Anot Baltarusijos ambasadoriaus Vilniuje V. Dražino, užsienio diplomatai, reziduojantys Lietuvoje, visur, kur lankesi, buvo priimti „su duona ir druska bei apdovanoti suvenyrais“. Ypač pažymėta, jog Kinijos ambasadorė Lietuvoje Jang Siuping tiesiog ža-vėjos puikiai sutvarkytais ir

gražiais Baltarusijos miestais, kylandžiai ir efektyvia Baltarusijos ekonomika.

Kaltinti A. Lukašenką, kaip diktatorių ir demokratijos slopintoją, vadinti jį pasutiniuoju Europos diktatoriumi, būtų ne visiškai teisinga. Kuo gi jis blogesnis už Ru-sijos valdovus V. Putiną ir D. Medvedevą, kuriems Vakarų politikai linkčioja iki žemės. Juk faktiškai jie visi vienodi. Skirtumas tik tas, kad Lukašenka neturi duju ir naftos. Be to, nereikia pamiršti, kad Baltarusijos armija yra Rusijos generolų žinioje.

Taigi „demokratikiaus“ Baltarusijos parlamento rinkimai baigėsi. Pirminiai duomenimis, juose dalyvavo 75,3 proc. rinkėjų. Tūkstančiui stebėtojų, vien faktas, kad 26 proc. (!) rinkėjų balsavo iš anksto, atvėrė akis, nes tai buvo farsas, o naujos sudėties parlamentą galima drąsiai padintine išrinktu, bet A. Lukašenkos režimo paskirtu. Balsų skaičiavimas, kurį neva buvo leista stebeti Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos (ESBO) stebėtojams, tebuvo tik dar viena komedija. Niekas jų neskaičiavo. I rinkimų apylinkes atvykę kažkokie asmenys tik pareikšdavo, kad rinkimus užtikrintai laimėjo valdžios paskirti kandidatai. Apie opoziciją nebuvó nė kalbos. Dabar tik kyla klausimas, ar ESBO, vadovaudamas politiniais sumetimais, tuose „rinkimuose“ įžiūrės kokias nors demokratijos užuomazgas. Vien tai, kad A. Lukašenkos įsakymu 30 proc. visų išrinktų turėtų sudaryti moterys, labai daug ką pasako.

Jonas BALNIKAS

Įvykiai, komentarai

Dar viena tragikomedija

grąžias Baltarusijos miestais, kylandžiai ir efektyvia Baltarusijos ekonomika.

Kaltinti A. Lukašenką, kaip diktatorių ir demokratijos slopintoją, vadinti jį pasutiniuoju Europos diktatoriumi, būtų ne visiškai teisinga. Kuo gi jis blogesnis už Ru-sijos valdovus V. Putiną ir D. Medvedevą, kuriems Vakarų politikai linkčioja iki žemės. Juk faktiškai jie visi vienodi. Skirtumas tik tas, kad Lukašenka neturi duju ir naftos. Be to, nereikia pamiršti, kad Baltarusijos armija yra Rusijos generolų žinioje.

Taigi „demokratikiaus“ Baltarusijos parlamento rinkimai baigėsi. Pirminiai duomenimis, juose dalyvavo 75,3 proc. rinkėjų. Tūkstančiui stebėtojų, vien faktas, kad 26 proc. (!) rinkėjų balsavo iš anksto, atvėrė akis, nes tai buvo farsas, o naujos sudėties parlamentą galima drąsiai padintine išrinktu, bet A. Lukašenkos režimo paskirtu. Balsų skaičiavimas, kurį neva buvo leista stebeti Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos (ESBO) stebėtojams, tebuvo tik dar viena komedija. Niekas jų neskaičiavo. I rinkimų apylinkes atvykę kažkokie asmenys tik pareikšdavo, kad rinkimus užtikrintai laimėjo valdžios paskirti kandidatai. Apie opoziciją nebuvó nė kalbos. Dabar tik kyla klausimas, ar ESBO, vadovaudamas politiniais sumetimais, tuose „rinkimuose“ įžiūrės kokias nors demokratijos užuomazgas. Vien tai, kad A. Lukašenkos įsakymu 30 proc. visų išrinktų turėtų sudaryti moterys, labai daug ką pasako.

Jonas BALNIKAS

Rezoliucija

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos surengto trečiojo energetikos forumo, skirto aktualiausioms energetikos plėtros ir augančių energijos tarifų problemoms aptarti, įvykusio rugsėjo 15 d. Kaune, LPKTS salėje

pagrindinius pranešimus skaitė: Lietuvos energetikos instituto Kompleksinių energetikos tyrimų laboratorijos vadovas prof. hab. dr. Vaclovas Miškinis, Kovo 11-osios Akto signataras Česlovas Stankevičius, VŠĮ „Kauno nova“ valdybos pirmininkas dr. Gediminas Petrauskas, Kauno technologijos universiteto Elektros sistemų katedros profesoriai dr. Albertas Nargėlas ir dr. Rimantas Deksnytis, Kauno mst. savivaldybės Energetikos sk. vedėjas Algirdas Vaitiekūnas,

AB „Kauno energija“ gen. direktorius Sigitas Matelionis ir kiti specialistai.

Forumas-konferencija konstatuoja:

1. Nors Lietuvai stojant į Europos Sąjungą derybose buvo numatyta 2009 m. uždarysti Ignalinos AE, Lietuvos valstybė gavo milijardinę ES finansinę paramą ir iki šiol atliko didelį darbą kardinaliai didindama IAE saugumą, tačiau beveik nieko nepadarė, kad sumažintų įvežinių energetinių išteklių poreikį. Kol bus uždarytas IAE II blokas,

blogai arba atsiliekant panaujodamos ES lėšos, paskirtos Lietuvos energetikos problemoms spręsti. Kita vertus, eskaluojamas Ignalinos IAE darbo pratęsimo klausimas ir naujosios AE statybos pastangos, išteigus prieštaringai vertinamą „Leo LT“ kompaniją, užgožiaypač svarbų įvežtinio kuro ekonomiško ir mažėjančio naudojimo būtinumą, naujų modernių alternatyvių generuojančių galių įvedimą. Pažangios technologijos energetikoje, kaip ir duju turbininių blokų diegimas, są-

moningai stabdomas, nepaisant modernaus 34 MW bloko statybos 2007 m. Panevėžyje. Tokios technologijos leistų 30 procentų didžiuosiuose miestuose sumažinti duju naudojimą centralizuoto šildymo sistemoje, o ateityje – ir kitur. Nieko nedarama, kad gamtinės dujos būtų pakeistas emulsijomis, kurios naudojamos Vakarų Europoje. Atsinaujinančių išteklių panaudojimas diegiamas vangiai.

2. Specialistams ir visuomenei kelia nerimą energetikos sektorius eurointegracinių procesų. Lietuvos energetikos integraciją į ES yra ne vien ekonominė, bet ir valstybės saugumo problema.

(keliamo į 5 psl.)

Išgyvenimai lieka su mumis

Marijampolė. 1948 metai.

Mintimis grįždami į praeitį jaučiaime vagonų ratų bildesį, ginkluotų sovietų kareivius, sargybinius apsupti, lydėjusių iš gimtujų namų iki tremties Sibire. Niekas negali apsakyti mūsų tėvų skausmo, kai iš gyvenamųjų vietų su šaknimis buvo raunami. Mename žiaurų mūsų vaikystės ir tėvų likimą, kai 1948 m. ankstyvą gegužęs šeštadienį ginkluoti bolševikų valdžios atstovai savo pikta ranka pasibeldė į mūsų tėvų namų duris... Mename, kaip Suvalkijos ūkininkai, inteligentija su šeimomis buvo vežami į Marijampolės geležinkelio stotį, varomi į

kurie turėjo neaprēpiamą valdžią. Žiauraus KGB tirono Berijos šeima taip pat buvo ištremta į Sibirą, Jenisejsko miestą. (Jenisejsko miesto viršininkas buvo KGB pulkininkas Kozlovas – žydas, jo pavaduotojas kapitonas Carkovas – rusas.)

Maklakove gyvenome barakuose kaip pigi darbo jėga – vergai. Dirbome lentpjūvėje už graudžius 600 gramų duonos per dieną. Per pirmus penkerius metus alkui ir mirčiai žiūrint į veidus, netekome tėvų, arčių ir brangių žmonių, daugelio likimo draugų.

Po Stalino mirties iš lagerių į Maklakovo gyvenvietę tremtin atvyko ir Lietuvos karininkai, kariūnų sūnūs, dukters – sugrižo į šeimas. Pradėjome gauti asmens dokumentus ir vienas po kito grįžome į gimtinę Lietuvą. Cia valdžia buvo nepasikeitusi – aršių

60-mečio minėjimas. Marijampolė. 2008 m. gegužės 24 d.

vagonus grotuotais langais. Tai buvo šeimos iš Vilkaviškio, Gižų, Šunskų, Sasnavos, Igliaukos, Kazlų Rūdos miestelių, aplinkinių kaimų.

Mename kelionę į nežinią, skausmą, neviltį, matant paliekamą gegužio žiedais žydinčią Lietuvą. Mes, tremtiniai – seni ir jauni, sveiki ir ligoti, maži ir dideli pripildėme Krasnojarsko kraštą, Jenisejaus upės pakrančių gyvenvietes už poliarinio rato prie Laptevų jūros, Igarkoje, amžino išalo žemėje, kur speiguotos žiemos, aukštisniego pusynai. Lietuviai politiniai kaliniai ir tremtiniai vargo ir mirė šachtose, prie sunkių medienos ruošos darbų...

Buvo ir kitų tautybių – čekų, rumunu, ispanų, prancūzų, moldavų, kinų, ukrainiečių, latvių, uzbekų, žydų, bulgarų, rusų ir kitų. Tarp jų buvo neeilinių vyru: CK sekretorių, Kremliaus Kalinino sk. darbuotojų, rusų caro generolų, žurnalistų, gydytojų, profesorių. Likimas pasijuokė ir iš tų,

komunistų ir komjaunuolių. Ypač kaimuose „kolchozų“ pirmininkai nelaukė užgrobtų ūkių ir laukų šeimininkų. Nelaukė ir rašiusieji skundus, nešusieji, vežusieji, ką galėjo ir užsėdusieji visą paliktą išvežtuojant. Nesiškėjo, kad grįsime ir pažiūrėsime jiems į akis.

Mes iškentėjome – vargome ir dirbome, neišdavinėjome vienas kito. Tie išgyventi sunkumai lieka su mumis ir mus mylinčiais, su jau išėjusiais ir niekad nebegrįšiančiais, palikusiais mūsų širdyse ir maldose. Lankome jų kampus: tų, kurių iš Sibiro platyi tik kaulelius pargabenome, ir tų, kurie užgeso gimtinėje. Atsimename ir palikusius žinomose ir nežinomose kai pavietėse už Uralo kalnų, Krasnojarsko krašte, ant Jenisejaus krantų, Igarkoje, prie Lenos upės... Mes žinome, kad jų gyvenimas buvo Tėvynės meilė, dora ir sąžinė. Linkime Dangaus palaimos ir sielų ramybės jiems amžinai.

Mečislovas LIUTVINAS

„Prisiminki, jog mes čia žuvome“

(atkelta iš 1 psl.)

Minėjimas buvo pradėtas trumpa maldele, po kurios norintieji galėjo pasisakyti. Po A.Švenčionio, J.Venckevičiaus, J. Grikšelio kraštiečio – Žemaitijos atstovo bei A.Obelevičiaus pasisakymų Birutė Čiučkienė padeklamavo eilėraštį, o Panemunės senelių namų choras ir visi dalyviai pagiedojo giesmes „Marija, Marija“, „Lietuva brangi“ bei Lietuvos himną.

Dalyvavusieji minėjime vieningai tvirtino, jog tai buvęs ištisies gražus ren-

ginys – išsakyta daug įdomių minčių, įdomiai papasakota apie prieš šešiasdešimt metų šių apylinkių įvykius, parodyta jautri ir nuoširdi programa. Tik gaila, kad tiek nedaug jaunimo dalyvavo – juk dėl jų laisvės jauni žmonės galvas déjo...

Pranas DRULIS,
Rūta ZINEVIČIŪTĖ,
Ugnė ŠALIAUSKAITĖ,

Simona JAKUBONYTĖ,

Kauno „Saulės“ gimnazijos 2C
gimnazijos klasės mokiniai

Choro „Ilgesys“ džiaugsmai ir rūpesčiai

LPKTS Kauno skyriaus choras susikūrė 1988 metų rudenį, todėl šiemet švęsime 20 metų sukaktį. Tik pradėjės savo veiklą choras labai intensyviai koncertavo – buvome kviečiami ir laukiamisoje tėvynėje. Tai buvo pirmasis tremtinų ir politinių kalinių choras Lietuvoje.

Šiandien, nes jau aštuoniolika metų laisva tauta įkritusi į dvasinę duobę. Juk niekas kitas taip neprimins mūsų tautos didvyriškos ir skaudžios praeities – kančią ir kovos epopėjos, kaip mes, gyvi liudininkai. Pamiršti jos negalime, neturime teisės, nors kai kas ir bando klastoti istoriją ir nustumti

Kauno buvusių tremtinų ir politinių kalinių choras „Ilgesys“ greitai švęs 20 veiklos metų sukaktį

Buvo tautos Sajūdžio gimimo metas! Vien 1989 metais susitikome su žiūrovais per 50 kartų. Per 20 choro veiklos metų nuveikėme didžiulį darbą – dainomis ir giesmėmis, tremties poezijos posmai ir autentiškais pasaikojimais gaiviname ir saugojome skausmingą 50 sovietų okupacijos metų tautos istoriją. Choras subrandino savitą, originalų repertuarą. Jame dainos ir giesmės artimos tremties ir lagerių nuotaikoms. Pagrindinis leitmotyvas – meilė Dievui ir Tėvynėi. Repertuaras nuolat papildomas naujomis dainomis, kurių nemažą dalį sukūrė maestro A. Paulavičius savo ir kitų autorų eilių tekstams. Choras paruošė per 100 kūrinių. Dainos ir giesmės įvairiomis progomis skambėjo tautos šventovėse, bažnyčiose, mokyklose, įmonėse, ligoninėse, kapinėse prie karstų su tremtinii palaikais, parveztais į tėvynę Amžinajam poilsui, taip pat prie kryžių partizanų kovų ir žūties vietose. Išvažinėjome ne tik visą Lietuvą, „Ilgesio“ dainos skambėjo ir Lenkijoje, Austrijoje, Italijoje, Prancūzijoje. Jos ne kartą buvo transliuojamos per Lietuvos radiją ir televiziją.

Mūsų choras yra ir respublikinių dainų ir poezijos švenčių „Leiskit į Tėvynę“ iniciatorius. Pirmoji tokia šventė įvyko 1991 metais Vilniuje, po to kas antri metai šventės rengiamos vis kitos Lietuvos apskrities centre. Šį birželį šventė įvyko Tauragėje ir buvo skirta Gedulo ir vilties dienai paminieti.

„Ilgesio“ choro dainininkai pilni pasiaukojimo, entuziazmo ir tikėjimo, kad jų veikla labai reikalinga ir

amžinon užmarštin. Visa choro veikla skiriama moralinių mūsų gyvenimo pagrindų gaivinimui ir stiprinimui, žmogiškojo ir pilietinio orumo susigrąžinimui. Choro dainos, tremties poezija, autentiški pasakojimai betarpiskai bendraujant pagilina ir pratutina žinias apie sovietų okupacijos laikotarpio skausmingą tautos istoriją, sukrečia klausytoją, priverčia susimąstyti ir giliau suvokti, kas yra Tėvynė, Laisvė, Teisybė. Taip ugdoma jau nosios kartos tautinė savimonė ir krikščioniškoji moralė. Tai gyvas tautos paveldas, kurio išlikimu turi rūpintis ir nepriklasomos Lietuvos Vyriausybė, ir tautos išrinktieji Seimo nariai. Dabar gi tam neskiriama jokio démesio, nesulaukiame nei moralinės, nei finansinės paramos – choro vadovai dirba be atlyginimo. Nors mūsų gretos retėja (1988 m. buvo 110 dainininkų, šiandien – 40), bet chorus dirba, dalyvauja visose respublikinėse dainų šventėse ir kituose renginiuose. Ypač esame laukiami mokyklose Vilniujos krašte, bet dėl finansinių sunkumų negalime jų pasiekti.

Jau visai čia pat „Ilgesio“ veiklos 20 metų sukaktis. Norime išleisti nedidelės apimties leidinį apie nuveikusius darbus; pakeisti seną aprangą, mums tarnaujančią jau 20 metų, bent truputį pasiruošti šventei. Todėl prašytume paramos, už kurią iš anksto dėkojame.

Rekvizitai: Tremtinų choras „Ilgesys“, Hansa bankas, b/s LT77 7300 0100 9479 6673, r/k 300560190.

Bronė PAULAVIČIENĖ,
LPKTS Kauno filialo choro
„Ilgesys“ vadovė

(atkelta iš 3 psl.)

Energetinių išteklių turime mažiausiai iš visų kaimyninių šalių, todėl Lietuva yra pažeidžiamiausia netgi tarp Baltijos valstybių, nes mūsų energetika priklauso nuo Rusijos – beveik 90 proc. pirmiškes energijos išteklių importuojame iš vienintelio tiekėjo. Specialistų pastangos stiprinti energetikos savarankiškumą ir statyti elektros bei dujų jungtis su Europos elektros energetinėmis sistemomis nebuvo išgirstos, nes Vyriausybė ir Seimas pritrūko politinės valios sprendimams, aiškindami, kad tai brangu, dar ne laikas ir panašiai. Šiai idėjai visada įvairiais būdais prieštaravo Rusija, nes Baltijos valstybių elektros energetinių sistemų atskyrimas ir jų savarankiškumas Rusijai būtų kainavęs milijardą eurų (Baltijos žiedo programos duomenys).

3. Atkūrus 1990 m. Lietuvos nepriklausomybę tik naftos tiekimo patikimumas išspręstas, nes pastatytas Būtingės ir rekonstruotas Klaipedos terminalai. Įdiegus („Williams“ investicijų dėka) gilų naftos perdibimą AB „Mažeikių naftoje“, šiuo metu turime vieną iš moderniausių gamyklu Europoje – iš vienos tonos naftos gauname iki 25 proc. daugiau benzino, o per „British Petroleum“ išėjė į Europos Sajungos rinką turime pastovią benzino paklausą Vakarų Europoje.

4. Lietuvos Respublikos Seimas 2007 m. priėmė Atominių elektrinės įstatymą (su 2008 m. vasario 1 d. priimtais pakeitimais), kurio 8 straipsnio 4 dalies 4 ir 5 paragrafai kalba apie Lietuvos energetinės sistemos darbą sinchroniniu režimu su Europos UCTE sistema. Tačiau projekte naujos atominės elektrinės suminė galia ir vienitinis blokų galimumas numatomas per didelis, – neįvertinta energetinių parametrų reguliavimo būtinybė, todėl nebus galima reguliuoti elektros dažnį ir neatitiks ES reikalavimų, kad sistemos būtų savireguliuojančios. Tokia dviprasmybė tik patvirtina Ūkio ministerijos, AB „Lietuvos energija“ ir „Leo LT“ veiklą, nukreiptą į darbo su Rusijos energetine sistema sinchroniniu režimu įtvirtinimą, kuris paliktu Lietuvą ilgam laikui Rusijos elektros energetinės sistemos dalimi su elektros dažnį reguliavimu iš Volgos kaskados elektrenų. Naujoje atominėje elektrinėje Lietuvai reikalingi mažesnės galios moderniausi energetiniai blokai.

5. Žinant didelį elektros galių deficitą Rusijos Federacijos europinėje dalyje, ten 2007 metų žiemą buvusius energijos apribojimus ir įvertinus Lietuvos energetikos lygiagretų sinchroninį darbą su Rusija galima teigti, kad IAE II bloko darbo pratęsimas ir naujos AE statybą ypač pagelbės Rytų kaimynams, nes investicijos bus iš ES fondų ir Lietuvos piliečių, turinčių apmokėti už aukštėnius elektros tarifus, padidintus dėl AE statybos, sąskaitų.

6. Naujos atominės elektrinės poveikio aplinkai vertinimo ataskaita, atlikta Lietuvos organizacijų su Suomių institucijų pagalba, nepakančiamai išsami, nes neatitinka Lietuvos elektroenergetinės sistemos savarankiškumo reikalavimų.

7. Pagal Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymą apriūpinimas energetiniai išteklių negali būti perduotas šalių, iš kurių šie ištekliai tiekiami, subjektų kontrolei. Ši nuostata sistemingai pamirštama įgyvendinant energetikos politiką, todėl energetikos objektais palaipsniu perėina Rusijos energetikos kompanijoms arba jų įtakai. „Nenusiekės“ Kauno termofikacinės elektrinės privatizavimas akivaizdžiai patvirtina žadėtų Rusijos investicijų, galėjusių 30 proc. sumažinti dujų sąnaudas energijos vienutui, žlugimą ir pagalbos iš ES užblokavimą. Dabartinė energetinė padėtis kelia susirūpinimą, kad tokia privatizacija tapo priemone Rusijai įsigytīti Lietuvos energetikos objektus ir per energetiką daryti dar didesnę įtaką valstybės politikai, ypač išaugus naftos kainoms pasaulyje.

8. Energijos tausojimas dar netapo valstybine energetikos politika. Racionalus ir veiksmingas išteklių (kuro) naudojimas energijos gamyboje, diegiant dujų turbininę įrangą ir mažinant vartojimą per poreikių reguliavimą ir namų apšiltinimą, galėtų žymiai prisidėti prie Lietuvos energetikos savarankiškumo stiprinimo. Taupymo įstatymas nepriimtas, vietoj jo be liko papildomas straipsnis Energetikos įstatyme ir keli skyriai Nacionalinėje energetikos strategijoje.

Turime išsiaiškinti, ar esama energetikos padėtis atitinka nacionalinius mūsų valstybės interesus ir ar išsprendžia gyventojų socialines problemas. Deja, iškreiptos energetikos plėtros fone socialinės

energijos kainų ir tarifų augimo pasekmės vertinamos nepakankamai. Ypač didelės socialinės problemos kaupiasi namų ūkyje, nes energijos tarifai dar didės. Čekijos Respublika, netgi Lenkija galibūti pavydžiu, kaip panaudojant ES paramą renovuojamai gyvenamieji namai, kiti pastatai. Renovacija turi būti ne tik piliečių, bet ir Vyriausybės reikalas.

10. Lietuva – NATO narė, Europos Sajungos narė, o Lietuvos energetika – Rusijos monopolijų rankose. Keliamas problema turi būti išsiaiškinta, nes šiuo metu Lietuvos mokslo bendruomenė ignoruoja, jos pasiūlymai nevertinami, klausomasi tik keilių „patogiu“ akademikų patarimų, už kuriuos atsiskaitoma milžiniškomis algomis iš didinamų energijos tarifų. Reikėtų atvirų ir plačių Lietuvos mokslininkų, politikų ir visuomenės diskusijų bei ryžtingų politinių sprendimų.

Forumas-konferencija nusprendė:

1. Kreiptis į LR Seimą ir prašyti skirti daugiau dėmesio spartesnei Lietuvos energetikos sektorius integracijai į ES ir NATO struktūras; atnaujinti Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo nuostatas, susiejant jas su Lietuvos integracijos į ES reikalavimais; siekti Lietuvos energetikos sistemos savarankiškumo bei parametru reguliavimo energijos gamybos vietoje ir vykdysti griežtesnę įstatymų kontrolę.

2. Kreiptis į LR Vyriausybę ir prašyti Lietuvos energetikos plėtrą sieti su Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo nuostatomis bei šalies energetikos ūkio savarankiškumo reikalavimais. Energijos kaina turi būti prieinama visiems vartotojams, energetinė veikla negali būti pelno siekianti. Energijos taupymas ir tausojimas turi būti valstybės reguliavimo objektais, gyvenamujų namų renovacija – valstybinės svarbos reikalas. „Leo LT“ skelbiama nuostata, kad jų akcininkai turi siekti pelno, yra nepriimtina ir smerktina.

3. Referendumas dėl IAE II bloko darbo pratęsimo yra nekorektiškas ES atžvilgiu, o jo rezultatais bus bandoma Vyriausybės neveiklumą ir atsakomybę permesti tautai.

**Jūratė Marcinkevičienė,
LPKTS valdybos
pirmininkė
Arimantas Dragūnevičius,
LPKTS tarybos narys**

Rezoliucija

Sveikiname

Plaukai pabalo ant galvų,
Gėla Jums širdis varstė,
Bet vėjai širdžią šilumos
Net Sibiro sniegynuos neišbarstė.

Prieš 50 metų tremtiniai Marcelė STASIULEVIČIŪTĖ ir Jonas LEŠINSKAS sukūrė šeimą. Bendro gyvenimo Auksinio jubiliejaus proga linkime Dievo palaimos, sveikatos, daug laimingų akimirkų su vaikais, vaikaičiais, giminėmis ir draugais.

Ona STASIULEVIČIŪTĖ-ČEPIENĖ

Nepriklausomos Lietuvos karj, buvusi partizanų ryšininkė, Vorkutos kalnų, aktyvų LPKTS Kauno filialo narė Anuprą MACEIKĄ nuoširdžiai sveikiname 90-ojo jubiliejaus proga.

Linkime geros sveikatos ir Dievo palaimos.

LPKTS Kauno filialas

Degė meile Lietuvai

Mano kartos žmonių sąmonė „formavo“ sovietinė ideologija, kurios pagrindinis akcentas šie „epitetai“ – banditai, liaudies priešai, buožės... Tačiau mūsų širdyse buvo pasėti kiti daigai, mes ir mūsų tėvai namuose kalbėjo kitaip.

Partizanų gretose buvo šauniausi jaunuoliai. Tarp jų ir mūsų svėdasiškiai trys mokytojai: Jonas Matulis, Romas Bagdonas, Vytautas Džiugelis, vyresnieji mūsų klasės moksleiviai – Stasys Gimbutis-Rūkas, Juozo Tumo-Vaižganto kuopos vado Alberto Nakučio-Viesulo iš Mulaišių adjutantas; baigęs amatų mokyklą Albinas Pajarskas-Bebras, baigęs Ročiškio gimnaziją, Algimanto apygardos štabo viršininkas; partizanė Stasė Vigelytė-Zivilė, seserys Janina (mokytoja) ir Elena Valevičiūtės; Narusius Algimanto apyg. vadas, buvęs medicinos fakulteto studentas Antanas Slučka-Šarūnas ir daug kitų. Jų širdyse degė meile Lietuvai.

Apie Živilę

Su šia mergina susipažinau gyvendama Ukmergėje. Mus supažindino jauniausias adjutanto Stasio Gimbučio brolio Gasparas. Kartu rinkome medžiagą apie Algimanto apygardos svėdasiškius partizanus. Medžiaga išspaustinta istorinio žurnalo „Lietuvos laisvės kovų archyvas“ 20 ir 21 numeriuose.

Šarūno būrio ryšininkė Ona Žeimytė, ligos pakirsta paprasta kulkli moteris, gyvena Ukmergėje. Jei nežinotum jos praeities, nė neįtarum, kokia tai buvo narsi ir ištikima kovojančios Lietuvos duktė. Jei ne Onutės-Živilės nuo Troškūnų sesutės Julijos, kurių tebuvo 21 metai, pasiaukojimas, vargu ar ryšininkė

živilė, gabenusi Šarūnui ir jo partizanams ginklus, spaudą, nešiojusi iš vienos apygardos į kitą laiškus, nakvojusi šieno kaugėse, nuošalių sodybų klojimiuose, būtų sulaukusi nepriklausomybės...

Julytei enkavedistai išmušė dantis, laužė kaulus reikalaudami išduoti seserį, dirbusią Šarūno ryšininkę iki jo žūties, 1949 m. spalio mėnesio. Bet turėdama tvirtabūdė sielą nepasidavę egzekutoriams. „Sesutės kančiomis mane Dievas gelbėjo“, – atsidūsta Živilė ir jautriai prisimena partizanų svajones, ypač Antaninių šventę Šimonių girios glūdumoje. Be Antano Slučkos-Šarūno buvo dar keli Antanai. Birželio 13-oji svaigino gamtos atbudini, miškogelių puokštėmis, girią atkartojo besiliejantį iš jaučių vyrų krūtinį dainą aidą ir atodūsius, besiveržiančias ateities svajones – sulauksime laisvės, važinėsime į atlaidus, kiek daug tada pažįstamų susitikime... Deja, nebuvo lemta tokią laimę sutikti.

Iš Onutės-Živilės sužinojau apie partizanę Klajūnę, gimusią 1928 m. Ukmergėje, Lietuvos savanorio Antano Striogos šeimoje.

Pagirys, Lėnas, Levaniškis, Traupis

Šiose Ukmergės apylinkėse garsėjo Lietuvos karininkas, didvyris Antanas Žilys-Žaibas ir jo būrys. Sofija Striogaitė-Klajūnė buvo Antano-Žaibo žmona, keturių vaikučių motina.

Dar būdama gimnazistė sužinojusi apie 1941 m. trečiamają sarašus, su draugais diplomatiškai įspėjo juos apie pavoją. Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, kartu su kitais gimnazistais išgelbėjo iš Ukmergės kalėjimo politinius kalinius.

(keliamo į 7 psl.)

Kai Lietuvos kaime aidėjo šūviai

Išminčiai sako, jog žmogus, greitai pamirštantis praeiti, neturi ateities. Atrodo, kad kai kurie lietuvių jaunystės dienas yra pamiršę, tačiau – ne visi. Antano Starkausko, g.1935 m. Lypkų k., Grīškabūdžio valsč., Šakių aps., vaikystės ir jaunystės prisiminimai tebera gyvi. "Atrodo, ir dabar tebeaidi šūviai," – sako Antanas. Jie buvo nukreipti į lietuvius, nenorėjusius vergauti. A.Starkauskas gerai prisimena žuvusius savo krašto partizanus, nes jie lankydavosi tevų sodyboje.

Trys broliai Mockevičiai (Mockai) – Antanas, Jonas ir Juozas, kilę iš nedidelio 3 ha ūkėlio Paluobių kaime. Jonas Mockevičius-Girėnas, užskirtus jo ginklui, pateko į enkavedistų rankas. Kalėjo Voruktos lageriuose. Nesenai mirė. Du broliai Povilačiai ir jų svainis Bartkus, Juozas Vizgirda, žuves Valkų mūšyje, Jakštys, Algimantas Melnikas. Pastarasis sužeistas gydėsi pas Starkauskų tetą Sutkaitienę, gyvenusią Šedvygų kaime. Broliai Mačiulaičiai – Felixas ir Petras, buvęs A.Starkausko mokytojas Palubij

pradžios mokykloje, jų sesuo, baigusi medicinos mokyklą, teikdavo pagalbą sužeistiems partizanams.

Pirmieji partizanaipas Starkauskus apsilankė 1945 m. pradžioje. Tai buvo Jonas Žalnietaitis (1947 m. mirė ir palaidotas Sukėtų kaimo kapinaitėse), taip pat Saliamonas Rudevičius-Žemaitis.

Kartą sodyboje netoli Palubij Žemaitis netikėtai sutiko pažįstamus – stribą ir milicininką. Sušuko jiems pakelti rankas, po to – nuleisti, ir tuomet ištiesė jiems savają. Pasisveikinę stribai šoko pro langą bėgti, nes nebuvu tikri, kuo gali šis pažįstamų susitikimas baigtis.

Tarp partizanų buvo ir vokiečių kareivii. Netoli Sutkų bažnytkaimio sovietų kareivai apsupo penkis atsilikusius vokiečių karius – du žuvos, vieną paémē gyvą, kitu du partizanavo iki 1948 metų. Vieinas iš vokiečių partizanaudamas vedė vietinę merginą (situokė Sutkų klebonas kunigas Pilypaitis).

Partizanų žūties susijusios su klastomis ir išdavystėmis. Per Šv. Roko atlaidus Sutku-

se vietas gyventojas pasikvietė į svečius partizanus. Ten juos užklupo enkavedistai. Visi ištrūko sveiki, tik vieną peršovę. Nors ir sunkiai sužeistas, bet ištrūko ir pasislėpę Paežeriuose pas Mačianską. Ten, nors ir buvo slaugomas, mirė. Enkavedistai "ta proga" nušovė pasipainiojusį, niekuo dėtą jaunuolių Keturakį iš Puidokų kaimo, Paežeriu valsč. Jis nesenai buvo grįžęs iš tarnybros sovietų armijoje.

Ginkluotas pasipriešinimas buvo nuslopintas. Tuo metu likusieji kaime valstiečiai buvo priversti "pasirašyti" į kolchozą. A.Starkauskas, tévas, sprytesi, priešinosi, tad jam atmatavo 25 arus, kitą žemę paémē valstybę. Užkrovė dideles prievoles. Tarkim, reikėjo iškirsti ir pristatyti į miško geležinkelio stotį tam tikrą kiekį medienos. Pagaliau valsčiaus pareigūnai, dar kartą pasikvietę Starkauską, pareiskė: "Jei nepasirašai į kolukį, važiuos į Sibirą!" Taip Starkauskų šeima 1949 m. gruodį "išstojo į kolukį"...

Aleksandras JAKUBONIS

Naujos knygos

Tarp šūvių ir spygliuotų lagerio vielų

Knygos "Tarp šūvių ir spygliuotų lagerio vielų" sudarytojas Zigmantas Vidrinskas kartu su žmona Danute nuo pirmųjų Atgimimo dienų rinko medžiagą apie Suvalkijos krašto šviesuolius, partizanus, buvusius tremtinius ir politinius kalinius. Jo sudaryta knyga – apie Šakių rajono Barzdų krašto žmones, knygos sudarytojo bendramokslius, išgyvenusius 1940–1990 m. okupacijas. "Po Atgimimo į viešumą prasimušė buvusiu politinių kalinių ir tremtinų, lagerininkų prisiminimai. Ar kita Europos tauta gali pasigirti tokiu memuaristikos antplūdžiu", – rašo knygos prastarmeje Justinas Sajauskas.

Zigmantas Vidrinskas įžanginiame knygos žodyje rašo: "Kol yra gyvų skaudžios praeities liudininkų, nevalia leisti jiems tylėti – reikia juos prakalbinti. Ypač svarbu surasti tuos, kurie literatūroje mažai arba visiškai nepaminėti. Ne vienas kraštotorininkas stengiasi tą spragą užpildyti, to siekia ir aš." Autoriui tai padaryti pavyko.

Knyga "Tarp šūvių ir spygliuotų lagerio vielų" sudaryta iš keturių dalių: Tauro apygardos ir partizanų būrių kūrimosi apžvalga. Apie tai rašo Tauro apygardos partizanų ir tremties muziejaus mokslienis bendradarbis Jonas Gustaitis: "Ginkluotas pasiprieši-

nimas sovietiniam okupantui Suvalkijoje 1944–1953 metais". Antroji knygos dalis skiriama buvusių politinių kalinių ir tremtinų prisiminimams. Septyniolikos autorų tekstai, fotonuotraukos, kurių nemaža dalis viešai publikuojama pirmą kartą, išsamiai papildo pokario kovų istorijos puslapius. Trečioje dalyje pristatomi žmonės, jamžinę Tauro apygardos partizanų atminimą: statę paminklus, išaiškinę kautynių ir žūties vietas, perlaidojė palaikus. Ketvirtoji dalis apibūdina Barzdus ir 1944–1947 m. tosevietovėsevykusių mūšius ir netektis, tolimesnį to krašto patriotų likimą. Knygos autorius – ir pats tų skaudžių jvykių dalyvis, pažinojęs moksleivius, išitraukusius į partizaninę kovą.

Knyga gausiai iliustruota nuotraukomis, dėmesio verta joje pateikta Žalgirio rinktinės partizanų žūties vietų lentelė; yra archyvinės medžiagos.

Belieka padėkoti Z. Vidrinskui, gausiam bendraautoorių būriui, talkinusiam knygos sudarytojui. Ši solidi, 590 puslapių knyga neužsigulės lentynose, nes jau yra pelniusi skaitytojų dėmesį. Spausdina-

TARP
ŠŪVIŲ
IR SPYGLIUOTŲ
LAGERIO
VIELŲ

me škaitytojų G.Bendinskaitės-Čekavičienės ir B.Dzieduilionytės-Zakarauskienės komentarais: "Perskaitėme rašytojo Z.Vidrinsko knygą "Tarp šūvių ir spygliuotų lagerio vielų". Knyga patiko, graziai apipavidalinta, daug tų metų nuotraukų, apdovanojimų, nurodytos partizanų žūties vietas. Tai knyga ne tik apie Barzdų krašto žmones, bet ir apie Tauro apygardos partizanų kovą ir žūtį. Labai gerai, kad autorius surinko žuvusių kovotojų artimųjų atsiliepimus. Džiaugiamės, kad ir šioje knygoje atsirado naujų, jau istorija tapusių jvykių. Tokių knygų niekada nebus per daug".

"Tremtinio" inf.

LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia sąrašą asmenų, pretenduojančių į kario savanorio ir Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą

(Tėsinys)

Sergejus Malevičius, g.1911 m. (po mirties), sukilius dalyvis, Subačiaus mstl. 1941-06-22-28.

Albina Mulerankienė-Naruševičiūtė, g.1922 m., partizanų ryšininkė, Marijampolės aps. Kalvarijos valsč. 1944-1946 m.

Antanas Navickas, g.1915 m. (po mirties), partizanas, Lazdijų aps. Lazdijų valsč. Lukuno būrys 1944-1945 m.

Antanas Oksas, g.1929 m., rezervinis partizanas, Panevėžio aps. Panevėžio valsč. Sa-

kalo būrys 1947-1949 m.

Aldona Paulavičiūtė, g.1926 m. (po mirties), partizanų ryšininkė, Ukmergės aps. Musninkų valsč. Didžiosios Kovos apyg. Žaliojo Velnio būrys 1944-1946 m.

Vladas Pauliučaitis, g.1890 m. (po mirties), tautininkas, šaulys, Marijampolės aps. Bartninkų valsč. 1929-1941 m.

Jurgis Pivoriūnas, g.1922 m. (po mirties), partizanas, Panevėžio aps. Šimonų valsč. 1944-1945 m.

Konstantinas (Kostas) Purutis, g.1895 m. (po mirties), policininkas, Šiauliai 1929-1941 m.

Saulius Rudzinskias, g.1935 m., pogrindžio spaudos bendrabarbis, platintojas, Prienai 1979-1991 m.

Antanas Rušėnas, g.1888 m. (po mirties), tautininkas, policininkas, šaulys, Rokiškio aps. Panemunio valsč. 1929-1941 m.

Aleksandra Ruzgienė-Sravetičiūtė, g.1932 m., partizanų ryšininkė, Švenčionių aps. Saldutiškiovalsč. 1945-1948 m.

Pranas Sasnauskas, g.1922 m. (po mirties), pogrindžio spaudos leidėjas, platintojas, Kau-

nas 1944-1945 m.

Stasė Sasnauskienė-Andruškevičiūtė, g.1925 m., partizanų ryšininkė, Alytaus aps. Butrimonių valsč. 1945-1947 m.

Juozapas (Juozas) Volungevičius (Volungaitis), g.1892 m. (po mirties), partizanų ryšininkas, Lazdijų aps. Leipalingio valsč. 1945-1946 m.

Domininkas (Domas) Žvirbilis, g.1907 m. (po mirties), sukilius dalyvis, Utenos aps.

Sventupio k. 1941-06-22-28.

mo dalyvis, Tauragės aps. Kal-

tinėnų valsč. 1941-06-22-28.

Kazimieras Stankelis, g.1892 m. (po mirties), partizanu ryšininkas, Panevėžio aps. Troškūnų valsč. 1944-1945 m.

Vladislovas (Vladas) Stirna, g.1916 m. (po mirties), atsargos karininkas, šaulys, Trakų aps. Žaslių valsč. 1936-1941 m.

Povilas Šalučka, g.1910 m. (po mirties), mokslo ir kultūros veikėjas, šaulys, Ukmergės aps. Musninkų valsč. 1934-1941 m.

Birutė Trepeikienė-Bašinskaitė, g.1927 m., partizanų ryšininkė, Kauno aps. Garliavos valsč. 1947-1948 m.

Petras Vadopalas, g.1912 m. (po mirties), karininkas, Vilnius 1933-1941 m.

Petras Vanagas, g.1924 m., partizanas, Utenos aps. Užpalių valsč. 1944-1945 m.

Marijona Venckienė-Kevišaitė, g.1928 m., partizanų rėmėja, Šiaulių aps. Kuršėnų valsč. 1945-1947 m.

Antanas Vilkas, g.1882 m. (po mirties), tautininkas, Telšių aps. Nevarėnų valsč. 1933-1941 m.

Jonas Virakas, g.1905 m. (po mirties), karininkas, šaulys, Kaunas 1929-1945 m.

Juozapas (Juozas) Volungevičius (Volungaitis), g.1892 m. (po mirties), partizanų ryšininkas, Lazdijų aps. Leipalingio valsč. 1945-1946 m.

Domininkas (Domas) Žvirbilis, g.1907 m. (po mirties), sukilius dalyvis, Utenos aps.

Sventupio k. 1941-06-22-28.

(Bus daugiau)

Atsiliepimus apie šiuos pretendentus galite siusti adresu: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino pr. 40/1, LT-01110 Vilnius. Teirautis tel. (8 5) 231 4157.

Komisijos pastaba. Sąrašas skelbiamas remiantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos darbo reglamento 8 punktu: "Pretendentai į kario savanorio ar Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą skelbiami spaudoje".

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“

Prenumeratos indeksas – 0117. Prenumerata kainuoja: 1 mén. – 5,60 Lt, 3 mén. – 16,80 Lt.

Vienas savaitraščio numeris kainuoja 1,40 Lt.

„Tremtinys“ išeina keturis kartus per mėnesį. Prenumerata priimama iki kiekvieno mėnesio 22 dienos.

Degę meile Lietuvai

(atkelta iš 5 psl.)

Turėdama dokumentus kitū pavardėmis, persirengusi senute, padėjo partizanams maistu, vaistais, slaugė sužeistuosius, visokerio-pai rėmė savo vyrą. 1946 m. Klajūnė pateko į čekistų rankas. Tamsią rudens naktyj, iškankintą, aptekusią krauju vedė sušaudyti, bet kulką nepataikė ir jį pabėgo. 1949 m. gegužės mén. žuvo Klajūnės vyras Antanas Žilys-Žurkus. Sofija vėl pateko į čekistų tinklą, bet narsioji moteris atlaikė kalėjimą ir lagerių siaubą.

Regiu Živilę sielos at-

minty, kai Svėdasų apylinkės gimtojo Kunigiškių kaimo kapinaitėse buvo pašventintas paminklas Atgimimo pradžioje. Slapta nuo grindinio partizanų kūnai buvo palaidoti bendrame kape. Žuvusieji priklausė Algimanto apygardos Vaižganto kuo-pai, kuriai vadovavo Albertas Nakutis-Viesulas. Jobrolis Stasys iš Malaišių kaimo jaunystę palaidojo Norilskė. Prie visų kapo klūpėjo šauliai, plazdėjo Tautiška vėliava, politiniai kaliniai skambino varpais, įmontuotais pagal a. a. kraštiečio architekto Broniaus

Kazlausko projektą. Svėda-sų bažnyčios choras giedojo "Partizanai, Partizanai..." Liepsningai kalbėjo per stebuklą išlikęs gyvas partizanas Matas Puškonis-Don Kichotas nuo Dusetų, griaudėjo aktoriaus Kęstučio Genio poezijos posmai. Tądien iš Onutės-Živilės gražių akių skruostais riedėjo ašaros. Savo mintyse vietoj žmonių jūros, vilniančios toli už mūrinės kapinių two-ros, ji matė partizanų jaunystę, paaukotą ant Tėvynės au-kuro, girdėjo šaudytus, bet nesušaudytas jų dainas.

Danutė SILINIENĖ

ŽYGIO "KĘSTUČIO APYGARDOS PARTIZANŲ TAKAIS - 2008" MARŠRUTO SCHEMA

Renginio pradžia: 2008-10-04 (šeštadienį) nuo 10.00 val. Kviečiame atvykti nuo 9.00 val. Iki 10 val. Į Skaudvilę (atvykimo vieta - prie Policijos nuovados). Maršrutas: Skaudvilié - Antegluoniš - Tauragė - Žvingiai - Pajūris - Šilalė - Laukuva - Lakštingalų slėnis (Alijošiškių km. Pagraničio regioninis parkas).

Skelbimai

Spalio 4 d. (šeštadienį) Kaune, Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje, įvyks paminklo gen. P. Plechavičiui atidengimo ir pašventinimo iškilmės. **10 val. šv. Mišios** Kauno Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčioje, **11.20 val. iškilminga eisena** su orkestru, **12 val.** Vėliavos pakėlimas, **12.20 val.** gen. Povilo Plechavičiaus paminklo pašventinimas, **12.45 val.** pasiskymai. Maloniai kviečiame dalyvauti.

* * *

Spalio 5 d. (sekmadienį) **14 val.** Klaipėdos universiteto Jūrų technikos fakulteto aktų salėje (Bijūnų g. 17) organizuojama priešrinkiminė vakaronė – susitikimas, kuriame dalyvaus TS-LKD Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos kandidatai į LR Seimą ir LPKTS Klaipėdos filialo nariai. Kviečiame dalyvauti.

* * *

Spalio 5 d. (sekmadienį) **12 val.** Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje bus aukojamos šv. Mišios už gyvus ir mirusius Panevėžio miesto ir rajono partizanus, politinius kalinius ir tremtinius. **14 val.** Bendruomenės rūmuose (Kranto g. 28) minėsime LPKTS Panevėžio filialo įkūrimo 20-metį. Kviečiame dalyvauti.

* * *

Spalio 8 d. (trečiadienį) **17 val.** Vytauto Didžiojo universiteto salėje (Daukanto g. 28) kviečiame į susitikimą su dokumentinio filmo „The Soviet Story“ („Sovietų pasaka“) režisieriumi Edvinu Šnore iš Latvijos. Bus rodomas ir šis filmas. Susitikime dalyvaus prof. Vytautas Landsbergis bei LPKTS nariai. Maloniai kviečiame dalyvauti.

* * *

Spalio 4 d. (šeštadienį) LPKTS Tauragės ir Šilalės filialai organizuoja žygį „Kęstučio apygardos partizanų takais“.

9–10 val. žygio dalyviai renkasi Skaudvilėje (prie Policijos nuovados). Maršrutas: Skaudvilié–Antegluoniš–Tauragė–Žvingiai–Pajūris–Šilalė–Laukuva–Lakštingalų slėnis (Alijošiškių k., Pagraničio regioninis parkas).

Smulkesnės informacijos teirautis LPKTS tarybos pirmininko Edvardo Strončiko. Tel. **8 610 19 190**.

Užjaučiamė

Nuoširdžiai užjaučiamė valdybos narę Feliciją TIŠKIENĘ, Amžinybėn išėjus mylimai Mamai.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo, aukų rėmimo ir atminimo įamžinimo fondas

SL289

Redaktorė - Jolita Navickienė

Redakcija: Aušra Šuopytė,

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė

Tremtinys

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214
Indeksas 0117. El. paštas: tremtinys@erdves.lt, LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>
Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr.LT18 70440600 0425 8365.
Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai
Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3800. Užs. Nr.

Kaina 1,40 Lt

ILSÉKITES RAMYBĖJE

Alfonsas Gailiušis

1928–2008

Gimė Panevėžio aps. Troškūnų valsč. Kalcių k. Prasidejus antrajai sovietų okupacijai Alfonsas palaikė glaudžią ryšį su Algimantu apyg. partizanais, dalyvavo įvairiose operacijose. 1947 m. buvo areštuotas, kalintas Vilniaus Lukšių kalėjime. Maskvos Ypatingojo suvažiavimo nuteistas 25 metus kalėti Komijoje, Intos lageryje. 1958 m. išleistas iš lagorio neturėjo teisės grįžti į Lietuvą. Apsigynė Latvijoje, Jelgavoje. Į Lietuvą grįžo tik 1992 m., apsigynė Panevėžyje. 2003 m. Alfonsui buvo suteiktas kario savanorio statusas. Palaidotas Troškūnų kapinėse.

LPKTS Panevėžio filialas

Stanislava Narvaiš-Šimanskienė

1927–2008

Gyveno Vilniaus r. Kavalciukų k. Buvo ištremta 1945 m. į Permės sr. Dirbo miško darbus. Iš tremties slapta pasprukusi buvo sugauta ir nuteista trejus metus kalėti. Bausmę atliko Aldano kalėjime, vėliau buvo grąžinta į Permės sritį. Ten ištakėjo, susilaikė trijų dukterų. 1960 m. grįžo į Lietuvą, susilaikė dar vienos dukters. Apsigynė Elektrėnuose. Buvo aktyvi LPKTS Elektrėnų filialo narė. Palaidota Elektrėnų kapinėse. Užjaučiame vyrau ir dukteris.

LPKTS Elektrėnų filialas

Genė Jokubauskaitė-Strasdauskienė

1927–2008

Gimė Kretingos aps. ūkininkų šeimoje, auginusioje aštuonis vaikus. Genė bendradarbiavo su Lietuvos partizanais, buvo jų rėmėja ir ryšininkė. 1946 m. ji buvo išduota ir areštuota, uždaryta į Klaipėdos kalėjimą ir ten susilaikė kūdikio. Po ilgų tardymų nuteista 25 m. laisvės atėmimo ir išvežta į Krasnojarsko lagerius. Į Lietuvą grįžo 1955 m., sukūrė šeimą ir užaugino dukterį. Palaidota naujosiose Kuršėnų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimos narius ir giminės.

LPKTS Kuršėnų filialas

Česlovas Ribinskas

1928–2008

Gimė Alytaus aps. Miroslavo seniūn. apylinkėje, ūkininkų šeimoje. 1946 m. išitraukė į Dainavos apyg. Kęstučio partizanų būrių. 1948 m. pateko į pasalą, buvo suimtas ir nuteistas 25 m. Kalėjo Intos lageriuose. 1957 m. išleistas į tremtiją. 1964 m. grįžusio Lietuvos nepriėmė, todėl apsigynė Baltarusijoje. Vėliau grįžo į Lietuvą, gyveno Alytuje, dirbo statybose. Užaugino du sūnus. Česlovui suteiktas kario savanorio statusas, apdovanotas Kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

Palaidotas Alytaus kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, sūnus ir artimuosius.

Dainavos apyg. partizanai

Spalio 10 d. (penktadienį) žuvusių partizanų atminimui bus šventinami paminklai: Dilbinėlių k., Žagarės sen., Rokiškio r., ir Dargių k., Gataučių sen., Joniškio r.

9.30 val. nuo Joniškio savivaldybės išvyksime į Žagarės seniūniją, ten pašventinė partizanų paminklą vyksime į Gataučių seniūniją.

Kviečiame dalyvauti. Pasiteirauti **Bačionio**, tel. 8-426 51440

Redakcija pasiliauka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negrąžinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.